

Sygn. akt VI ACa 150/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Teresa Mróz (spr.)

Sędzia SA – Aldona Wapińska

Sędzia SO del. – Maja Smoderek

Protokolant: – sekr. sądowy Mariola Frąckiewicz

po rozpoznaniu w dniu 21 sierpnia 2013 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa Stowarzyszenie (...) w K.

przeciwko T. F.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 17 października 2012 r.

sygn. akt XVII AmC 3801/12

I oddala apelację;

II zasądza od Stowarzyszenia (...) w K. na rzecz T. F. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI A Ca 150/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylił wyrok zaoczny tego Sądu z dnia 18 czerwca 2012 r. i oddalił powództwo powoda Stowarzyszenia (...) w K. przeciwko T. F. o uznanie za niedozwolone ;postanowienia wzorca umowy (...) o treści „Koszt wysyłki pokrywa Klient. Sklep gwarantuje zwrot kwoty równej cenie towaru. W przypadku, gdy zwracany towar został dostarczony z zerowym kosztem dostawy – koszt dostawy zostanie odliczony od ceny towaru”.

Sąd podkreślił, że w przedmiotowa sprawa dotyczy abstrakcyjnej kontroli wzorca umownego, zatem w oderwaniu od konkretnego stosunku prawnego i bez względu na jego praktyczne wykorzystanie. Z drugiej jednak strony kontrola konkretnych postanowień zawartych we wzorcu następuje w kontekście całego wzorca i w odniesieniu do stosunków prawnych, które reguluje. Wskutek dokonanej oceny następuje wyeliminowanie konkretnej klauzuli z konkretnego wzorca, ocena nie może natomiast prowadzić do wyeliminowania konkretnych klauzul z obrotu prawnego. Zapisy ujęte w innych wzorcach umownych mogą być bowiem stosowane zgodnie z dobrymi obyczajami i nie naruszają interesu konsumenta, ponieważ np. towarzyszą im symetryczne zapisy na korzyść konsumenta.

Dokonując oceny zaskarżonej klauzuli, Sąd Okręgowy podkreślił, że zarówno art. 9 jak i art. 7 ustawy o ochronie niektórych praw konsumenta i odpowiedzialności za produkt niebezpieczny nie określa kosztów zwrotu zakupionego towaru w razie odstąpienia od umowy. W ocenie Sądu pierwszej instancji, zważywszy na skutki odstąpienia od umowy tj. obowiązek zwrotu przez strony umowy wszystkiego co wzajemnie sobie świadczyły, słuszne wydaje się stanowisko, że nie powinno dochodzić do generowania nowych kosztów podlegających następnie zwrotowi. Zdaniem Sądu pokrycie przez sprzedającego kosztów wysyłki klienta rodziłoby prawo żądania ich zwrotu. Poniesione byłyby bowiem bez podstawy prawnej, ponieważ konsekwencją odstąpienia od umowy jest jej nieobowiązanie ze skutkiem *ex tunc*.

Sąd zwrócił również uwagę na treść art. 12 ust. 4 powyższej ustawy, z którego wynika, że konsument ma prawo nie przyjąć świadczenia spełnionego przez przedsiębiorcę w zamian za świadczenie przez niego zamówione i odstąpić od umowy. W takiej sytuacji zwrot rzeczy przez konsumenta następuje na koszt sprzedającego. Zdaniem Sądu Okręgowego porównanie brzmienia art. 7 i 12 ust. 4 ustawy prowadzi do wniosku, że ponoszącym koszty zwrotu przesyłki jest ten, czyje zachowanie prowadzi do odstąpienia od umowy. Zatem w wypadku, gdy to konsument mimo prawidłowego wykonania przez przedsiębiorcę świadczenia wynikającego z zawartej umowy, odstępuje od niej, to on powinien pokryć koszty zwrotu otrzymanego towaru.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł powód. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie prawa materialnego – art. 385 ind. 1 § 1 k.c. w zw. z art. 7 ust. 3 i art. 17 ustawy z 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że zakwestionowane postanowienie nie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami rażąco naruszając interesy konsumenta.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda pozbawiona jest uzasadnionych podstaw prawnych i jako taka podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i trafnej oceny prawnej zebranego w sprawie materiału dowodowego, które Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne.

Powód w apelacji, powołując się na wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 15 kwietnia 2010 r. (C-511/08) podnosi, że gdyby uznać, że konsument ma ponosić koszty wysyłki towaru w razie odstąpienia od umowy, to takie obciążenie mogłoby zniechęcić go do wykonania przysługującego mu prawa do odstąpienia od umowy i doprowadzić do sytuacji, w której równowaga podziału ryzyka między stronami umowy zawieranej na odległość pozostałaby zachwiana wobec poniesienia przez konsumenta całości kosztów związanych z transportem towarów. W tych okolicznościach zdaniem powoda nie może budzić wątpliwości, że zakwestionowana klauzula prowadzi do ukształtowania praw i obowiązków stron umowy sprzecznie z dobrymi obyczajami, poprzez sprzeniewierzenie się zasadzie uczciwego obrotu wobec obrony tylko i wyłącznie praw strony układającej wzorzec umowy z pominięciem interesu konsumenta, a także rażąco narusza interesy konsumenta, bowiem prowadzi do sytuacji, w której konsument nie realizuje swojego ustawowego uprawnienia.

W realiach przedmiotowej sprawy nie sposób zgodzić się z takim stanowiskiem.

Zaskarżone postanowienie wzorca umownego zawarte jest w paragrafie 2 „Zwroty i reklamacje”. Nie można, zdaniem Sądu Apelacyjnego dokonywać oceny tego postanowienia co do jego abuzywności w oderwaniu od postanowienia dotyczącego przyczyn powodujących zwrot towaru przez konsumenta, co z kolei generuje określone koszty. Wzorzec bowiem stanowi, że zgodnie z ustawą o ochronie niektórych praw konsumenta i odpowiedzialności za produkt niebezpieczny, klient ma prawo do zwrotu zakupionego towaru w terminie 10 dni od daty odebrania przesyłki bez

podania przyczyn. Takiej właśnie sytuacji równej odstąpieniu przez klienta od umowy dotyczy zakwestionowane postanowienie dotyczące obowiązku pokrycia kosztów wysyłki przez konsumenta.

Podkreślić należy, że art. 7 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów i odpowiedzialności za produkt niebezpieczny daje konsumentowi możliwość odstąpienia od umowy bez podania przyczyn. Skutkiem odstąpienia jest konieczność zwrotu przez strony tego co wzajemnie sobie świadczyły, a zatem obejmuje to również zwrot towaru otrzymanego przez konsumenta od przedsiębiorcy. Przepis ten jednak nie określa zasad, na jakich ma nastąpić rozliczenie kosztów zwrotu towaru.

Słusznie Sąd Okręgowy powołał się na regulację zawartą w art. 12 powyższej ustawy, z której wynika, że w przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy w sytuacji, gdy przedsiębiorca, wobec niemożności spełnienia świadczenia o właściwościach zamówionych przez konsumenta, zwalnia się z zobowiązania przez spełnienie świadczenia zastępczego, zwrot rzeczy przez konsumenta następuje na koszt przedsiębiorcy. Zatem ustawodawca wyraźnie powiązał w tym wypadku koszt zwrotu towaru z przyczyną odstąpienia przez konsumenta od umowy. Zdaniem Sądu Apelacyjnego brak jest jakichkolwiek podstaw do tego, by przedsiębiorca ponosił koszt zwrotu przesyłki wówczas, gdy, mimo spełnienia przez przedsiębiorcę świadczenia zgodnego z zamówieniem klienta, konsument odstępuje od umowy bez podania przyczyn. Brak jest również podstaw, by w każdej sytuacji przedsiębiorca obciążany był dodatkowymi kosztami, w tym wypadku kosztami zwrotu przesyłki.

W konsekwencji należy podzielić pogląd zaprezentowany przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że przedmiotowe postanowienie nie przeciwstawia się dobrym obyczajom rażąco naruszając interesy konsumenta.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku. O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. stosownie do jego wyniku.